

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (posudek oponenta)

Předložila studentka: Bc. Lucie Mastíková

Název: Postoje žáků 2. stupně vybrané základní školy k předmětu přírodopis

Oponentka: PhDr. Tereza Odcházelová, Ph.D.

1. CÍLE A HYPOTÉZY

Hlavním cílem předložené diplomové práce bylo zjistit spokojenost žáků 2. stupně vybrané ZŠ s výukou předmětu přírodopis, včetně vzdělávacího prostředí v učebně přírodopisu a náplní vyučovacích hodin. Tento cíl nebyl v úvodu práce jednoznačně definován, autorka jej zmiňuje pouze v abstraktu a následně až v kapitole 6 Metodika výzkumu. Pro dotazníkové šetření definovala autorka 5 výzkumných otázek, na které se jí podařilo získat odpovědi v různé míře.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Předložená diplomová práce je klasicky rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. V rámci teoretické části autorka stručně charakterizuje biologii jako vědní disciplínu a vymezuje její výuku na ZŠ v rámci předmětu přírodopis s odkazem na RVP ZV. Další pasáže jsou věnovány metodám a formám výuky obohacené o návrhy jejich praktického využití ve výuce přírodopisu na ZŠ. V poslední kapitole teoretické části je charakterizováno období školního věku dítěte.

V praktické části předkládané práce autorka stručně představuje výzkumné šetření realizované na vybrané ZŠ, včetně výzkumných otázek a metodiky sběru dat. Hlavní část tvoří vyhodnocení dotazníkového šetření, v rámci kterého autorka používá přehledné grafy. Na vyhodnocení výzkumných otázek navazuje krátká diskuse.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Grafická i jazyková úprava práce jsou bez problémů, včetně volby grafů a jejich popisu.

4. KOMENTÁŘ OPONENTKY

V teoretické části věnované metodám a formám výuky oceňuji příklady témat a autorské náměty na jejich konkrétní aplikaci do výuky. Didaktické metody a formy výuky byly, jsou a budou náplní mnoha bakalářských a diplomových prací, nicméně uvedením těchto praktických ukázek autorka teorii vhodným způsobem pozdvihla a přiblížila tak výuku přírodopisu na konkrétní ZŠ, kterou si vybrala pro svůj výzkum. Uniká mi naopak důvod zařazení kapitoly 5 Školní věk, včetně velice krátké podkapitoly 5.3 Pozitivní klima ve třídě a zájem žáků o učení. V diplomové práci není příliš jasné propojení teoretické části a výzkumu zaměřeného na postoje žáků ZŠ. Očekávala bych, že východiskem pro výzkum bude spíše definice možných faktorů ovlivňujících postoje žáků, již realizované studie věnované tomuto tématu a jejich výsledky, případně další teoretické souvislosti, které ovlivnily zaměření dotazníkového šetření a tvorbu výzkumného nástroje.

V praktické části působí vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření, které doprovází jednotlivé grafy, příliš stručným dojmem (viz např. „Důvody, proč žáci neradi pracují ve skupině, lze vyčíst z grafu 22.“). V některých pasážích by bylo vhodné jej rozšířit a upozornit více např. na výrazně převládající odpovědi nebo dát odpovědi na jednotlivé otázky více do vzájemného kontextu.

Podobně i kapitola 9 Diskuse by zasluhovala větší propracování. Autorka zná prostředí, ve kterém výzkum prováděla, proto jsem v této kapitole očekávala úvahy a polemiku nad získanými odpověďmi, jejich uvedení do souvislostí a případně vyvození nějakých obecných závěrů. Např. z jakého důvodu je většina žáků spokojena s prostředím učebny přírodopisu? – může to být proto, že se samotní žáci podíleli na výzdobě učebny; nebo může hrát roli fakt, že je učebna vybavena prostředky pro promítání prezentací a poznámek k zápisu, což žáci preferují, jak vyšlo v otázce 7? Z výzkumu vyplývá, že žáci dané ZŠ jsou s vedením a náplní přírodopisu poměrně spokojeni, nicméně ve stávající podobě jsou výsledky výzkumu (včetně diskuse) bezpochyby hodnotné pro autorku samotnou, případně pro další vyučující dané ZŠ, ale v širším kontextu vyznívají naprázdno a potenciál výzkumu není příliš využit. Práci by pomohlo nějaké zobecnění výsledků a úvaha nad „důvody úspěchu“ výuky přírodopisu, pak by práce mohla mít vypovídající hodnotu a být „návodem“ i pro pedagogy z jiných škol.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

Jak zmiňuji výše, v teoretické části postrádám výčet možných faktorů ovlivňujících postoje žáků k předmětu přírodopis. Mohla by autorka v rámci obhajoby stručně uvést hlavní faktory, které jsou podle ní pro ovlivnění postojů žáků k danému předmětu klíčové?

Součástí příloh je autorský projekt věnovaný DNI ZEMĚ, podařilo se autorce tento projekt v letošním školním roce realizovat? Pokud ano, upravila by na základě zkušenosti nějakým způsobem jeho strukturu?

6. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

*Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ práce, proto ji **doporučuji k obhajobě.***

V Praze dne 21. 5. 2017

PhDr. Tereza Odcházellová, Ph.D.